

Cihat Çetinkaya - Yeminli Mali Müşavir

www.ustadim.com - info@ustadim.com - cchetinkaya56@gmail.com

MAHALLİ SEÇİMLERİN DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Temsili demokrasilerde parlamenter sistem ve merkezi yönetim çok önemli ise de; çağdaş devlet yönetimlerinde, yerel yönetimlerin özel bir yeri ve önemi vardır. Bunun nedeni, bilhassa yerel yöneticilerin o bölge halkının içinden, tanınan ve bilinen kimselerden seçilmesidir. Durum böyle olunca, mahalli idare seçimleri ile halk kendi yaşadığı çevreye veya doğrudan kendisine hizmet verecek olan yerel yöneticisini seçmektedir.

Tarihin ilk çağlarından bu yana, Anadolu'da yaşamış eski medeniyetleri dikkatle incelediğimizde; şehir konsüllerinin aldığı kararların yaşanan

bölgelere hizmet götürülmesinde son derece önemli ve etkili olduğu gerçeği ile karşılaşmaktayız. Günümüz toplumlarında; belediye hizmetleri olarak görülen birçok görev ve hizmetin verilmesinde yüzyıllarca önce yaşamış medeniyetlerdeki şehir yönetimlerinin en önemli parçası olan, yerel meclislerde alınan kararların, belediyeçilik açısından günümüze ışık tutan önemli kararlar olduğunu görmekteyiz. İl Genel Meclisi, Belediye Meclisi gibi adlarla anılan bu meclisler, sadece yaşanan bölgedeki alt

yaptı hizmetlerinin nasıl ve hangi araçlarla yapılacağına karar vermiyorlar, o bölgede gerçekleştirilecek tarım, sanayi, hizmet işletmeleri ile halkın eğitimden sağlığa kadar alması gereken hizmetlerinde hangi ölçü ve boyutlarda olacağına karar veriyorlar.

Çağdaş yönetimlerde belediyeçilik hizmetleri, sadece çöplerin toplanması ya da semt pazarlarında temizlik ve düzenin sağlanmasından öteye, çok daha ciddi çalışma ve planlamaların yapılması şart olan bir görev- yetki ve sorumluluklar manzumesidir. Belediyeler hayri amaçlı vakıflar gibi yardım dağıtan amme kuruluşları görüntüsü vermemektedir.

İtalya'nın Napoli bölgesinde bulunan yanardağın, milattan sonra 60'lı yıllarda

etkili hale gelmesi neticesinde küller altında halen POMPEİ şehrinin kalıntıları üzerinde yapılan incelemelerde, şehrin belediyeçilik hizmetlerinin çok ileri seviyelere ulaştığı, temiz su şebekesinden, kanalizasyonlarına kadar ciddi alt yapı hizmetlerinin olduğu, sokaklarında alış-veriş yapılan yerler ile ikamet edilen evlerin, spor alanlarının ve hatta hamamların ciddi bir şekilde planlanmış olduğuna şahit olunmuştur.

Batıda belediye hizmetlerinin verilebilmesi, bölge halkının belediyeden aldığı hizmetlerin karşılığını ödemesi ile doğrudan ilişkili bulunmaktadır. Merkezi yönetimin topladığı vergi ve benzeri gelirler dışında, belediyelerin hizmetler karşılığı aldığı vergi, resim ve harçlar farklılık göstermekte, birçok ülkede ör-

neğin; Motorlu Taşıtlar Vergisi dahi Belediyeler tarafından tahsil edilmektedir. Bunun sonucu olarak belediyeler merkezi yönetimden pay almamakta veya çok düşük tutarlarda destek almaktadırlar. Bu durumun bir anlamı da; belediyeler, yıllık veya dönemsel olarak plan ve projeleri ile bütçelerini yaparken bölge halkının talep ettiği hizmetleri hangi oranda karşılayacakları hususunu özellikle göz önünde bulundurmakta, bölge insanları katlanmak zorunda olduğu maliyetleri önceden görerek demokratik tercihlerini buna göre belirleyebilmektedirler.

Çağdaş ülkelerde yerel yönetimlerin klasik belediye hizmetlerinin yanı sıra verilen hizmetlerin alanı genişlemekte ve gelişmektedir. Bölgedeki okullarda verilen temel eğitim seviyesinden, bölgenin güvenliğinin sağlanmasına, diğer bir ifade ile kolluk kuvvetlerinin yönetimine, şehir içi trafik düzenlenmelerine varıncaya kadar birçok görev belediye hizmeti olarak verilmektedir. Durum böyle olunca da, yerel yöneticilerin seçilmesi çok daha özel bir önem taşımaktadır. Bölge halkı, yöneticilerini ve belediye başkanlarını seçerken sadece adayların toplumsal statüleri ile eğitim ve öğretim durumlarını değil, yönetim becerilerini, dürüstlüklerini ve güvenilirliklerini de ayrıntılı olarak değerlendirmeye almaktadırlar.

Türkiye önümüzdeki dört yıllık dönem için yeni yöneticileri seçmeye hazırlanıyor. Maalesef seçime giderken yönetime aday olanların niteliklerini ve programlarını bölgelerine yapabilecekleri hizmetleri tartışmaktan ziyade, gerek adayların gerekse siyasi partilerin yaptığı veya yapabileceği yardım paketleri tartışılıyor.

Türkiye'nin Osmanlı'dan gelen zengin vakıf kültürüne, özellikle aşevlerinin, imarethanelerin, yoksul veya kimsesizlere yardım elini uzatan sivil toplum örgütlerinin çokluğuna rağmen, belediyelerin gerek seçim dönemlerinde, gerekse yönetimleri süresince promosyonlara dayalı ve sırtını merkezi yönetime dayayan bir düşünce ve eylem birliği içerisinde olmaları bu tartışmanın boyutunu ve içeriğini de gün geçtikçe büyütülmektedir.

Çağdaş devletlerde merkezi yönetimce kurulan özel görevli vakıflar ile kurum ve kuruluşlar tarafından yerine getirilen

Türkiye önümüzdeki dört yıllık dönem için yeni yöneticileri seçmeye hazırlanıyor. Maalesef seçime giderken yönetime aday olanların niteliklerini ve programlarını bölgelerine yapabilecekleri hizmetleri tartışmaktan ziyade, gerek adayların gerekse siyasi partilerin yaptığı veya yapabileceği yardım paketleri tartışılıyor.

sosyal yardımlar ve hizmetlerin, Belediyelere yerine getirildiğini görmek hemen hemen imkânsızdır. Belediyecilik, tüm bölge halkına belediye hizmetlerinin eşit ve eksiksiz olarak verilebilmesi için yürütülen faaliyetlerden ibarettir. Belediye gelirlerinin o bölge halkına yapılan hizmetlerle eşit ve adaletli olarak dağıtılması ve geri dönmesi çağdaş belediyecilik anlayışının en önemli ve ciddi yaklaşımıdır. Sosyal devletin vatandaşlarına sunmak zorunda olduğu hizmet ve yardımlarla, belediye hizmetleri aynı çerçeve içine alınmadığı gibi, devlet bu türden yardımlar için dahi belediyeleri araç olarak kullanmamaya azami dikkat göstermektedir.

Netice olarak, belediyelerin görevleri arasında soba dağıtmak, kömür dağıtmak, kuru gıda maddeleri dağıtmak, giyim – kuşam – ev eşyaları hatta cep telefonu dağıtmak çağdaş devletlerdeki belediyecilik anlayışı ile bağdaşmamaktadır. Bu tür belediyecilik anlayışı ile tüm bölge halkına eşit, eksiksiz ve adil belediyecilik hizmeti verildiğinin iddia edilmesi gerçekçi olmayacaktır.

Ülkemiz insanları dikkatle yerel yönetimlere aday olan yöneticilerin ilan edilmesini bekliyor. Birçok siyasi konuda olduğu gibi, belediye başkan adayları

belirlenirken, bölgenin ve halkın tercihlerinden ziyade parti liderlerinin tercihleri sisteme egemen durumda. Çağdaş toplumlarda toplumun dinamik unsurları olarak kabul edilen basın başta olmak üzere sivil toplum örgütlerinin görüşleri, önerileri dikkate dahi alınmıyor. Demokrasinin vazgeçilmez kurumlarından olan siyasi partilerimiz adaylarını kapalı kapılar ardında ve dar çerçeveli referans aralıkları içersinden seçme alışkanlıklarına bu seçimlerde de hiç değiştirmeden devam edecekler. Ve bunun adı demokrasinin gereği olacak. Oysa ortada başkanların demokrasisinden başka bir şey yok.

Beldelerin, seçim bölgelerinin, seçmen listelerinin, seçmen sayılarının tartışıldığı bir ortamda Türkiye yerel yöneticilerini seçmeye hazırlanıyor. Ancak, seçim sonuçlarının ve seçilecek belediye başkanlarının gerçekten halkın tercihleri olup olmadığı konusunun bir sonraki seçime kadar tartışılmaya devam edeceği şimdiden anlaşılıyor. Ne diyelim, gerçek anlamda adayların; projeleri ile, programları ile, halka verebilecekleri hizmetlerle yarışacağı çağdaş belediyecilik anlamında bir seçimi inşallah bir gün görürüz.

İyi seçimler Türkiye !...